

Folkhälsomyndigheten

Nationell tillsyn och Tillsynsvägledning

Fokusspår 5

Josefin P Jonsson, Pär Kollberg och Daniel Mellberg

14 november 2019

Folkhälsomyndighetens övergripande uppdrag gällande tobak och liknande produkter

- Kunskapsstöd
 - Uppföljning
 - Bidragsfördelning
 - Sammanställning av kunskapsläget
 - Tillsynsvägledning
- Stöd för genomförande av ANDT-strategin inkl nationell samordning
- Tobakskontroll genom lagstyrd verksamhet utifrån tobakslagstiftningens krav

Folkhälsomyndigheten

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Folkhälsomyndigheten och tobakskontroll

- Tillsynsvägledning av regionala och lokala myndigheters tillsynsarbete enligt bestämmelserna i tobak- och E-cigarettslagstiftningen
 - Uppföljning av regional och lokal tillsyn
 - Vägledning i rättstillämpning
 - Ge länsstyrelse och kommun förutsättningar att bedriva en effektiv, samordnad och likvärdig tillsyn nationellt
- Genomföra nya tobaksbestämmelser genom föreskrifter och allmänna råd som rör bestämmelser kopplat till myndighetens tillsynsvägledande, krav på produkter, information och presentation och distansförsäljning samt tillsynsansvar för detta
- Avgifts- och anmälningshantering (tobak och e-cigg) och publicering av information om produkter inklusive gränsöverskridande distansförsäljning.
- Tillsyn av att tillverkare, importörer m.fl. följer regelverk för produktkontroll.

Folkhälsomyndigheten

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Folkhälsomyndigheten och tobakskontroll (forts)

- Marknadskontroll kopplat till produktkrav för e-cigg, dvs informationsinsamling och underrättelser kopplat till produktkontroll inkl. ev. tillhandahållandeförbud.
- Spårbarhet och säkerhetsmärkning (oklart vilket uppdrag myndigheten får).

Folkhälsomyndigheten

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Skäl till ny tobaksreglering

- Modernisering av befintlig tobaksreglering och gemensam lagstiftning för tobak och liknande produkter
- Genomförande av nytt system för spårbarhet och säkerhetsmärkning av tobaksprodukter (koppling till TPD)
- Genomförande av nationella tobaksbestämmelser för att regeringen vill se ett minskat tobaksbruk där rökningen ska vara starkt reducerad och inte utgöra ett dominerande folkhälsoproblem
 - Införande av rökfria miljöer utomhus
 - Tillståndsplikt krävs för att sälja tobak
 - Snusdosor får inte innehålla mindre än 20 portioner snus

Folkhälsomyndigheten

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

7 kap. Tillsyn Lagen (2018:2088) om tobak och liknande produkter

Myndigheter som har tillsynsansvar enligt nya lagen:

- Kommunerna
- Polismyndigheten
- Folkhälsomyndigheten
- Arbetsmiljöverket
- Länsstyrelserna
- Konsumentverket

Rökfria miljöer

	Rökfria miljöer och lokaler	Rökfri arbetsmiljö
Tillsynsvägledning	FoHM	Ingen tillsynsvägledning
Tillsyn inom länet	Länsstyrelsen	Ingen tillsynsvägledning
Tillsyn	Kommunen	Arbetsmiljöverket

Folkhälsomyndigheten

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Produktkrav och handel

	Produktkrav och rapp. skyldighet	Märkning och förpackning*	Marknadsföring	Handel
Tillsynsvägledning	Folkhälsomyndigheten	Folkhälsomyndigheten	Konsumentverket	Folkhälsomyndigheten
Tillsyn inom länet	Länsstyrelsen (Försäljningsställen)	Länsstyrelsen (Försäljningsställen)	Länsstyrelsen (Försäljningsställen)	Länsstyrelsen (Försäljningsställen)
Tillsyn	Kommunen och Polismyndigheten (Försäljningsställen) Folkhälsomyndigheten (1. Annat än på försäljningsställen, 2. Andra fall som inte omfattas av kommunens/Polisens tillsynansvar)	Kommunen (Försäljningsställen) Folkhälsomyndigheten (Annat än på försäljningsställen)	Kommunen (Försäljningsställen och i anslutning till dessa) Konsumentverket	Kommunen och Polismyndigheten (Försäljningsställen) Folkhälsomyndigheten (Gränsöverskridande distanshandel)

* Spårbarhet och säkerhetsmärkning – oklart förutom tillsyn på försäljn.ställen

Polismyndighetens tillsynsansvar

Polisens tillsynsansvar följer i stort sett kommunens

Polisen *ansvarar ej* för tillsyn av:

- Rökfria miljöer
- Hälsovarningar
- Produktpresentation
- Marknadsföring
- Spårbarhets- och säkerhetsmärkning

Folkhälsomyndigheten

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Bikupa

Samtala med närmsta granne om de största utmaningarna du har i ditt tillsynsuppdrag och fråga vilken deras största utmaning är.

Folkhälsomyndigheten

Vår tillsynsvägledning

Arbetet i våras....

- Blankettmallar tillståndsplikt
- Infoblad om tillståndsplikten
- Infoblad och webbvägledning om nya rökförbudet
- Information om kontaktvägar till berörda statliga myndigheter
- Samarbete gällande e-tjänst tillståndsprövning

Folkhälsomyndigheten

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Aktuellt just nu!

- Hur granskas en ansökan om tillstånd?
 - Vägledning för granskning av ansökan
- Hur bör egenkontrollprogrammet utformas?
 - Vägledning egenkontrollprogram
- Vad bör ett beslut om tillstånd innehålla?
 - Vägledning tillståndsbeslut och sekretess

- FAQ

Vägledning till nya lagen

I samband med införandet av lagen planerar Folkhälsomyndigheten att ta fram vägledningsmaterial till kommuner och länsstyrelser. Under 2019 och 2020 planeras följande material:

- [Frågor och svar om lagen om tobak och liknande produkter hittar du här](#). Sidan uppdateras kontinuerligt.
- [Blankettmallar](#) för ansökan om tillstånd för försäljning av tobaksvaror för detalj- och partihandlare.
- [Informationsblad om tillståndsplikten för detalj- och partihandlare](#).
- [Vägledning till kommunerna gällande utredning och bedömning av ansökan om tillstånd till försäljning av tobaksvaror](#).
- [Vägledning avseende de beslut som Folkhälsomyndigheten får del av i tillståndsärenden](#).
- [Informationsblad om de nya rökfria utomhusmiljöerna](#) som riktar sig till de som är ansvariga för att rökförbudet upprätthålls.
- [Information och vägledning om de nya rökfria utomhusmiljöerna](#).
- Ett kunskapsstöd som ska stödja kommuner och skolor att utveckla arbetssätt för att förbättra efterlevnaden av rökförbudet på skolgårdar. Planeras vara klart i februari 2020.
- [En vägledning till kommunerna och handlarna gällande egenkontrollprogram](#). Vägledningen syftar till att underlätta utformandet av ett egenkontrollprogram och bedömningen av ett egenkontrollprogram.

Folkhälsomyndigheten

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Aktuellt framöver!

- Vad ska kommunen kontrollera gällande spårbarhet och säkerhetsmärkning?
- Vem tillsynar vad?
- Vilka uppgifter från kommunens tillsyn vill Folkhälsomyndigheten ha in?
- Andra vägledningar, annat stöd?
 - skolgårdar
 - handelsbestämmelser
 - "hjortronboken"

Bikupa

Samtala med närmsta granne om vilka synergier vi kan uppnå genom en god samverkan mellan de olika tillsynsmyndigheterna.

Folkhälsomyndigheten

Vår tillsyn

Vårt uppdrag

- Instruktionen (2019:334) är grunden till vårt arbete
- Särskild vikt ska fästas på de grupper som löper störst risk att drabbas av ohälsa
- Ansvar för tillsyn och marknadskontroll
- Övervaka marknadsutvecklingen för elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare

Folkhälsomyndigheten

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Tillsynsplanering

- Myndighetsövergripande översyn av tillsynsprocessen
- Lärande organisation i uppbyggnad
 - Samverkan nationellt och inom EU
 - Tätt samarbete med enheten för Tobaksprevention

Resultat

- Avgifter
- Produktkontroll
- Publicering
- Spårbarhet och säkerhetsmärkning
- Tillsyn och marknadskontroll

Framåt

- Smakförbudet träder i kraft fullt ut
- Spårbarhets- och säkerhetsmärkning
- Handeln på internet?
- Partihandel?
- Tobaksfritt snus?

Rimligt samarbete

- Tangerande tillsyn
- Underfundiga underrättelser
- Svåra sökningar
- Kommunal kommunikation
- Berikande budskap

Tangerande tillsyn

- Partihandel
- Handel på internet

Produktkännedom

- Sökningar i EU-CEG
- 7 kap. 21 § Kommunal underrättelseskyldighet

EU-CEG

- Är denna produkt anmäld i EU-CEG?
- Söksträng:
- Antal produkter: ca. 35.000

Folkhälsomyndigheten

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

EU-CEG

- Är denna produkt anmäld i EU-CEG?
- Söksträng: Nasty Juice
- Antal träffar: 38

Folkhälsomyndigheten

EU-CEG

- Är denna produkt anmäld i EU-CEG?
- Söksträng: Nasty Juice, Slow blow
- Antal träffar: 6

Folkhälsomyndigheten

EU-CEG

- Är denna produkt anmäld i EU-CEG?
- Söksträng: Nasty Juice, Slow blow, E-breeze
- Antal träffar: 4

EU-CEG

- Är denna produkt anmäld i EU-CEG?
- Söksträng: Nasty Juice, Slow blow, E-breeze samt nikotinstyrka 6 mg/ml
- Antal träffar: 1

Utformning

- Maila med tydlig rubrik
- Håll skrivelsen kort
- Foton på ALLA sidor av produkten
- Närbilder på spårbarhets-/säkerhetsmärkningen
- Skriv ner ALL text

Budskap

- "Råtobak"
- Heat-not-burn

Folkhälsomyndigheten

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling